

Roeland de Wilde (1872-1946) zandgraf 132, vak E
Winkelier en penningmeester van de 3 October Vereeniging

Personalialia

Geboren: 1 januari 1872 te Leiden

Zoon van: Frans Gerard de Wilde en Helena Catharina Stokhuijzen

Gehuwd met: Annette Petronella Guillemette Peltenburg op 4 september 1902 te
Zoeterwoude

Overleden: 7 oktober 1946 te Leiden

Begraven: 10 oktober 1946

Ouderlijk gezin en het familiebedrijf

Roeland de Wilde wordt op nieuwjaarsdag 1 januari 1872 op de Nieuwe Rijn 40 in Leiden geboren. Hij is het oudste kind van de winkelier Frans Gerard de Wilde (1842-1904) en van Helena Catharina Stokhuijzen (1845-1923). Roeland heeft nog een zus Helena Catharina (geboren op 8 april 1873 en overleden op 8 oktober 1910) en een broer Frits (geboren op 7 februari 1875 en overleden op 4 juni 1947).

Over de jeugd van Roeland is niets bekend. Hij zal ongetwijfeld al op jonge leeftijd in de winkel van zijn vader hebben meegeholpen. In deze winkel, achter de panden Nieuwe Rijn 39 en 40, wordt van alles verkocht: wollen dekens van Zaalberg, meubels van Hasselman & Pander en ondergoed van Janssen en Tilanus. De winkel draagt de naam "Wed. P. de Wilde" en kent een lange geschiedenis, zoals vele winkels die destijds op de Nieuwe Rijn waren gevestigd.

Winkelpand Nieuwe Rijn 40 (ca. 1900)

Eeuwenlang was de Nieuwe Rijn een chique straat, met winkels en woonhuizen. Er is ook altijd markt geweest en de Rijn was een van de belangrijkste waterwegen van Leiden. In het begin van de 17de eeuw stond op de plaats van Nieuwe Rijn 39 een grachtenhuis met trapgevel en kleine glas-in-loodramen.

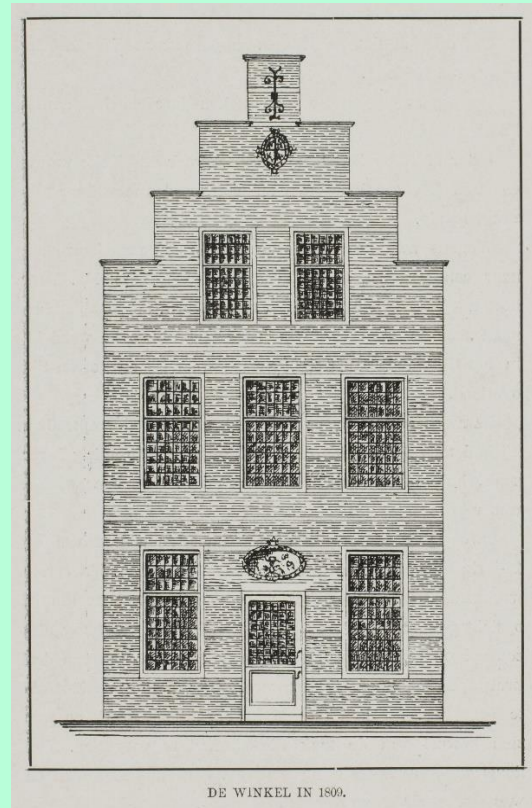
Op 10 januari 1809 wordt het pand overgedragen aan Pieter de Wilde (1778-1830) en zijn vrouw Saskia van Aalst (1783-1866). Pieter was in 1799 naar Woubrugge vertrokken om als boer de kost te gaan verdienen, maar hij bleek niet geschikt te zijn voor het boerenbedrijf. Pieters vader, Pieter sr., kocht toen voor zijn zoon en schoon-

dochter het pand aan de Nieuwe Rijn 39 een winkel om daarin “wollen en linnen stukgoed en manufacturen” te gaan verkopen.

Pieter heeft zich niet veel met de winkel beziggehouden; Saskia dreef in feite de zaak met haar schoonvader Pieter sr. Na het overlijden van Pieter jr. in 1830 zette Saskia de zaak voort onder de naam Firma Wed. P. de Wilde. Als in 1820 zoon Roeland (1808-1882), de grootvader van onze hoofdpersoon Roeland, in de zaak komt, wordt de naam Firma Wed. P. de Wilde & Zn.

Vervolgens worden ook Roelands zonen Paulus Johannes (1840 - 1900) en Frans Gerard (1842 - 1904) firmanten [beiden ook op Groenesteeg begraven]. Tenslotte ook de twee zonen van Frans Gerard, Frits (1875-1946) en onze hoofdpersoon Roeland.

In 1855 koopt de firma een pand achter de winkel op het Pancraskerkhof, de huidige Nieuwstraat. Hier wordt een beddenafdeling ingericht, waarvoor de firma zelf de matrassen fabriceert. In 1865 wordt de naast nr. 39 gelegen pand Nieuwstraat 40 gekocht, waarnaartoe de beddenwinkel verhuist.

Tekening van Nieuwe Rijn 39 (1809)

De periode vanaf 1910

Roeland zal waarschijnlijk aan het einde van de negentiende eeuw bij de firma in dienst treden en in 1910 firmant worden. In dat jaar verhuist de manufacturenzaak van Roeland naar Breestraat 93.

De beddenzaak van broer Frits neemt nu het hele complex aan de Nieuwe Rijn en de Nieuwstraat in beslag.

In 1923 trekt Frits zich uit de zaak terug en gaat de winkel dicht. In 1928 heropent Roeland deze winkel aan de Nieuwe Rijn. Dat is maar van korte duur, want twee jaar later wordt het pand op Breestraat 93 grondig verbouwd en wordt de beddenzaak daar samengevoegd met de manufacturenwinkel.

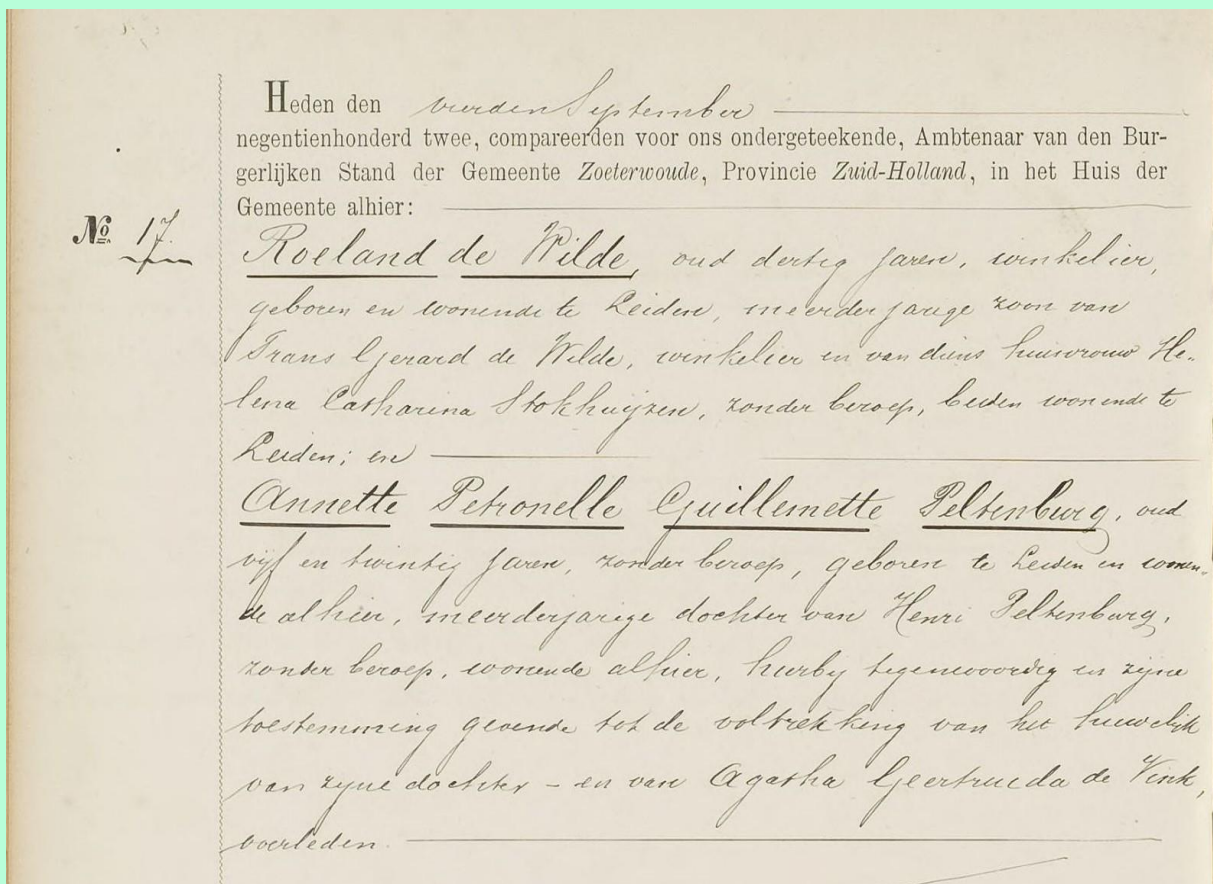

Breestraat 93

Uiteindelijk gaat de winkel in 1967 over in andere handen en verdwijnt hiermee de naam "Wed. P. de Wilde & Zn". In 1967 wordt op Breestraat 93 Sporthuis Centrum gevestigd en vervolgens boekhandel Kooyker, tussen 1988 en 2014. Momenteel is het een filiaal van Bever, een winkelketen op het gebied van producten en diensten voor buitenrecreatie. In het pand Nieuwe Rijn 39/40 bevindt zich nu een filiaal van bakkerij Van Maanen.

Huwelijk en gezin

Op 4 september 1902 treedt Roelof de Wilde te Zoeterwoude in het huwelijk met Annette Petronella Guillemette Peltenburg (1876-1945).

Huwelijksakte

Het echtpaar De Wilde - Peltenburg krijgt drie kinderen:

1. Frans Gerard (geboren op 10 augustus 1903 en na bijna anderhalf jaar overleden op 25 januari 1904).
2. Henri (geboren op 4 mei 1907 en overleden op 29 april 1974). Zijn roepnaam was Han en hij was een zeer bekend figuur in Leiden; niet alleen als winkelier, maar vooral als prominent lid van de 3 October Vereeniging, waarvan hij tussen 1950 en 1974 bestuurslid was en indruk maakte als voorzitter van de Optochtcommissie. Tijdens de oorlog heeft hij van 20 mei 1940 tot 15 augustus 1945, de capitulatie van Japan, een oorlogsdagboek bijgehouden [zie ook het kader aan het einde van dit artikel].
3. Roeland (geboren op 24 november 1911; datum van overlijden onbekend).

Op 10 oktober wordt hij onder grote belangstelling op de begraafplaats Groenesteeg in zandgraf 132 ter aarde besteld.

- Roeland is de laatste van de vijf personen in dit graf. Het graf was op 26 januari 1904 door Helena Catharina Stokhuijzen, Roelands moeder, gekocht om er haar man en Roelands vader, Frans Gerard de Wilde, in te begraven. Hierna zijn nog de volgende vier familieleden in dit graf ter aarde besteld:
- Helena Catharina de Wilde, Roelands zuster, op 11 oktober 1910, 37 jaar;
  - Helena Catharina Stokhuijzen, de moeder van Roeland, op 19 februari 1923, 78 jaar;
  - Annette Petronella Guillemette Peltenburg, de echtgenote van Roeland, op 22 maart 1945, 68 jaar;
  - Roeland de Wilde, onze hoofdpersoon, op 10 oktober 1946 (in het grafboek staat abusievelijk het jaartal 1947), 74 jaar.

Heden overleed, nog plotseling, tot onze diepe droefheid, onze lieve Vader, Grootvader en Huisgenoot

ROELAND DE WILDE,
in den ouderdom van bijna 75 jaar.

Dr. F. G. DE WILDE,
H. G. DE WILDE—
VAN OMMEREN,
H. DE WILDE,
A. M. DE WILDE—
MOLT.
R. DE WILDE,
J. M. BREEVELD
en Kleinkinderen.

Leiden, 7 October 1946,
Thorbeckestraat 62.
Liever geen bezoek.

De teraardebestelling zal plaats hebben a.s. Donderdag 10 October te 2 uur op de begraafplaats aan de Groenesteeg.

Overlijdensadvertentie

Zand-GR A F.

No. *132* D.M. 76.

LANG	BREED	DIEP	NEDERL. ELLEN.
Op den <i>20 July</i> 1855 verkocht, en in eigendom overgedragen, aan <i>Dr. Anthony Doyer Thomasz, alicijns.</i>		Daarin zijn begraven de navolgende Lijken.	
Ingevolge art. 27 van het Reglement op het beheer der begraafplaatsen, is dit graf den 1 ^{sten} December 1903 aan de Administratie overvallen		Op den <i>20 July</i> 1855 des voor middags ten <i>9</i> ure, het lijk van <i>Georgina van Hulst vrouw van</i> oud <i>69</i> jaren <i>Anthony Doyer Thomasz</i>	
Den <i>26sten</i> Januari 1904 verkocht aan <i>2.</i>		Op den <i>15 July</i> 1855 des voor middags ten <i>10</i> ure, het lijk van <i>Anthony Doyer</i> oud <i>66</i> jaren	
<i>Mevrouw de Wed. Frans Gerard de Wilde, geboren Helena Catharina Stokhuijzen, alicier.</i>		Op den <i>28 Januari</i> 1904 des voor middags ten <i>10^{3/4}</i> ure, het lijk van <i>Frans Gerard de Wilde,</i> oud <i>61</i> jaren.	
Betaald de recognitie over 1904/1909		Op den <i>11 Oct.</i> 1910 des middags ten <i>12</i> ure, het lijk van <i>Helena Catharina de Wilde, overleden</i> oud <i>37</i> jaren <i>te Leerdorp.</i>	
4	3	5	3
1910/1922	Op den <i>19ten</i> Febr. 1923 des na middags ten <i>12³⁰</i> ure, het lijk van <i>Helena Catharina Stokhuijzen, wed. oud 78</i> jaar <i>van F. G. de Wilde</i>		
" "	" "	Op den <i>22sten</i> ~~Maart~~ <i>19</i> 45 des na middags ten <i>2</i> ure, het lijk van <i>Annette Petronella Guillemette</i> oud <i>68</i> jaar <i>de Wilde-geb. Peltenburg</i>	
" "	" "	Op den <i>10 Oct</i> 1947 des na middags ten <i>2</i> ure, het lijk van <i>Roeland de Wilde</i> oud <i>74</i> jaar	

Grafboek zandgraf 132

Om het graf staat een laag hekje, waarbinnen zich een stèle en een kleine schuine grafzerk bevinden. Op de stèle uit 1904 staan - nog goed leesbaar - de namen van de eerste drie personen (Frans Gerard de Wilde, Helena Catharina de Wilde en Helena Catharina Stokhuijzen). Op de kleine schuine zerk, die in 1945 is geplaatst, de namen van het echtpaar Annette Petronella Guillemette Peltenburg en Roeland de Wilde; hun namen zijn helaas niet meer leesbaar.

Zandgraf 132

De familie de Wilde is op Groenesteeg niet alleen in zandgraf 132 te vinden, maar ook in het daar vlakbij gelegen zandgraf 39. Hierin liggen de 9 De Wilde's, waarvan er vier zeer jong overleden (vóór of kort na hun eerste jaar). De overige vijf zijn met daarachter de datum van hun begrafenis en hun leeftijd bij overlijden:

Pieter de Wilde: de stichter van het winkelbedrijf (14 mei 1830; 52 jaar);

Geertje de Wilde: dochter van Pieter (17 november 1865; 48 jaar);

Roeland de Wilde: zoon van Pieter, ook firmant (17 mei 1882; 74 jaar);

Paulus Johannes de Wilde: zoon Roeland, ook firmant (2 juli 1900; 59 jaar);

Jacoba Nicolina: dochtertje van Paulus Johannes (30 april 1832; 6 jaar).

Waarschijnlijk heeft de familie in 1904 zandgraf 132 erbij gekocht omdat zandgraf 39 met 9 personen vol was.

Han de Wilde en de 3 October Vereeniging

In het boek "*Leiden, eeuwige feest*", dat in 1986 verscheen ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de 3 October Vereeniging staat onder de kop "Markante bestuursleden over Henri de Wilde het volgende geschreven.

Henri de Wilde, algemeen bekend als Han, wilde eigenlijk acteur worden, maar familiebelangen dwongen hem in zijn vaders zaak te gaan. Maar zijn hart bleef bij het toneel. Jarenlang is hij de drijvende kracht van het amateurgezelschap Litteris Sacrum geweest, waarin hij vele opmerkelijke rollen speelde. Hij was de motor bij de oprichting van K&O. Na de bevrijding schreef hij een stuk over het Bevrijdingsfeest dat met veel succes werd opgevoerd. Ook schreef hij eens een stuk in onvervalst Leids voor de echtgenoten van de bestuursleden, zo vol humor dat het bestuur en zijn gasten bijkans onmachtig werden van het lachen. Daarnaast had hij een grote belangstelling voor de historie. Geen wonder dat de meeste his-

Han de Wilde

torische optochten van na de oorlog zijn stempel droegen. Historisch nauwkeurig zocht de uit te beelden rollen uit. Hij begon ook met de deelnemers te schiften en te keuren op de rol die zij moesten spelen. Hij had een goed oog voor details en was eigenlijk nooit voldaan met de wijze waarop de figuranten in de optocht zich gedroegen. Het liefst had hij alle rollen zelf uitgebeeld. In het bestuur was hij een pracht vriend met een opmerkelijke gave voor het opmerken van koddige situaties. Zo was hij de enige die opmerkte dat bij het vertrek, na het jaarlijkse diner met officiële gasten, een hooggeplaatst militair (het was niet de kolonel Wessels) lichtelijk beschonken de secretaris die hem gediensstig de uniformpet aanreikte, een fooi gaf. Dit was voor Han aanleiding tot de creatie van een alleraardigste pennevrucht, die gelukkig nog in het archief berust, naast zo vele andere van zijn epistels. Terecht verleende de gemeente Leiden hem de medaille in zilver.

Het oorlogsdagboek van Han de Wilde

Op 20 mei 1940, begon Han de Wilde in de woning boven zijn manufacturen- en beddenzaak in de Breestraat met notities in een cahier over de oorlog die tien dagen eerder is uitgebroken. Op 15 augustus 1945, elf schoolschriften verder, sluit hij zijn dagboek af met het woord: vrede! In die tussenliggende periode legt de Leidse ereburger nauwgezet vast, wat hij verneemt via radio, kranten en propaganda- en verzetsblaadjes over de Tweede Wereldoorlog.

Oorlogsdagboek

Bronnen:

Literatuur:

- Laan, W. van der: *Roeland de Wilde (1 Januari 1907 - 7 October 1946)*, Leids Jaarboekje 1911.
- Moerman, Ingrid W.L. en R.C.J. van Manen: *Leiden eeuwig feest*, 1986.
- Nieuwsbrief STIEL, maart 1994.

Archieven:

- Centraal Bureau voor de Genealogie te Den Haag (CGB)
- Erfgoed Leiden en Omstreken (ELO)

Dagbladen:

- Leidsch Dagblad: 7 oktober 1946.

Websites:

- https://fortuinc.home.xs4all.nl/stamboom%20Fortuin/persoonskaart/wilde_roeland_32249.html
- www.wiewaswie.nl
- www.wikipedia.nl

Auteur

Lodewijk Kallenberg (februari 2026)